

Заболяването хепатит

Хепатитът е възпаление, което често се причинява от вирус. От петте различни хепатитни вируси (А, В, С, D и Е), само В и С могат да хронифицират, причинявайки продължително заболяване. Хепатитите се разделят на остри (които продължават по-малко от 6 месеца) и хронични (които продължават по-дълго).

Взети заедно хепатит В и С представляват една от най-големите глобални заплахи за здравето, убивайки приблизително 1 милион души годишно. Изчислено е, че повече от 500 милиона души по света са заразени с хепатит В или С и един на всеки трима е бил изложен на инфектиране с единия или и с двата вируса.

Пътища на предаване

Вирусът на хепатит В се предава при контакт със заразена кръв, както и с основните телесни течности, включително кръв, сперма, пот, сълзи, кърма. Вирусът на хепатит С се разпространява при директен контакт със заразена кръв. Може да бъде предаван и чрез други телесни течности, но много рядко. Много от заразените с хепатит В или С хора нямат симптоми на заболяване, но могат да предават вируса на други хора.

Най-честите пътища на разпространение са:

- Преливане на неизследвани кръв или кръвни продукти
- Медицински или стоматологични интервенции с недобре стерилизирани инструменти
- От майка на дете по време на раждане
- По полов път (за хепатит В)
- При общи игли за инжектиране на наркотици
- Употреба на общи приспособления за поемане на кокаин
- При споделяне на самобръсначки, четки за зъби и др.
- Татуировки и пиърсинг, когато са извършени с нестерилни инструменти

Хепатит В

Хепатит В е най-сериозната хепатитна инфекция, която се причинява от вируса на хепатит В. Изчислено е, че 2 милиарда души са се заразявали с вируса в даден момент, а 350 милиона по целия свят продължават да носят хроничната инфекция. Заболяването най-често се среща в Югоизточна Азия, Средния и Далечния Изток, Южна Европа и Африка. Вирусът е силно заразен – близо 50-100 пъти по-заразен от HIV. Между 500 000 и 700 000 души умират всяка година и това е 10-тата най-честа причина за смърт в света.

Остър и хроничен хепатит В

Първоначално хепатит В е остър, но може да премине в хронично състояние.

Острият хепатит В може да отшуми бързо, без да причинява дълготрайно увреждане на черния дроб, или може да не се самоизлекува и да премине в хронична форма. Колкото по-млад е човек при контакта си с хепатит В, толкова по-голям е шансът заболяването да стане хронично.

Хроничният (продължителен) хепатит В е персистираща инфекция на черния дроб, която се развива, ако острата инфекция не отшуми в рамките на първите 6 месеца. В около една трета от случаите това води до сериозно чернодробно заболяване, което може да доведе до цироза, рак на черния дроб и ранна смърт при до 25% от пациентите.

Симптоми

След като вирусът на хепатит В навлезе в тялото, минава инкубационен период от 1 до 6 месеца, през който не се забелязват симптоми на заболяването. Някои хора имат ясно изявиени симптоми, други – леки, а при трети симптоми така и не се появяват, дори и заболяването да прогресира до хронична форма.

Симптомите за остър или хроничен хепатит В (ако такива се появят) могат да включват:

- болка
- силна умора
- висока температура
- повдигане
- пожълтяване

Важно! Дори и хората, при които заболяването преминава без симптоми, могат да го предават на другите.

Диагностика

Хепатит В се диагностицира чрез кръвно изследване, което може да засече протеин от вируса, наречен повърхностен антиген. По-подробни изследвания могат да потвърдят фазата на заболяването, както и степента на чернодробно възпаление и увреждане.

Лечение

Повечето хора с остър хепатит В не се нуждаят от лечение, тъй като не развиват продължително заболяване и чернодробно увреждане. Ако вирусът стане хроничен и има нужда от лечение, се използват антивирусни медикаменти, за да се предотврати размножаването на вируса в организма и причиняване на допълнително чернодробно увреждане. В редки случаи заболяването се самоизлекува напълно, без медикаментозна намеса.

Ваксинация срещу хепатит В

Ваксинацията е един от начините за предотвратяване на хепатитна инфекция е чрез ваксинация. Повече от милиард души по света са ваксинирани от 1982 г. насам, след създаването на ваксината. Ваксинацията има около 95% ефективност, особено ако е извършена на бебета или млади хора. Въпреки добрите си показатели, ваксината против хепатит В не е достъпна във всички държави по света. До 2006 г. 164 държави, включително България, са включили ваксинацията против хепатит В в задължителния си имунизационен календар, но много от бедните държави в Африка и в Индийския субконтинент, не използват ваксината. Това е причината все още да не е достигнато покритието, определено от „Световна имунизационна визия и стратегия 2006-2015“, предвиждаща 90% национално ваксинационно покритие до 2010 г.

Хепатит С

Хепатит С е сериозна вирусна инфекция, причинявана от вируса на хепатит С. Това е едно от най-сериозните заболявания на черния дроб, като около 170 милиона души са хронично инфектирани, а повече от 350 хиляди умират годишно от заболявания, вследствие на хепатит С. Въпреки че заболяването е разпространено по целия свят, се счита че има региони, където е по-често срещано, като например в Африка, Латинска Америка, Централна и Североизточна Азия. Както и хепатит В, хепатит С също често е наричан „тихия убиец“, тъй като хората могат години наред да живеят със заболяването, без да знаят че са инфектирани и заразени.

Остър и хроничен хепатит С

Първоначално хепатит С е остър, но често хронифицира.

Остърят хепатит С или отшумява бързо, без да оставя трайни увреждания на черния дроб, или преминава в хроничен. Между 15 и 45% от заразените с вируса се изчистват напълно от него през острата фаза.

Хроничният хепатит С е дългосрочна инфекция на черния дроб, която се развива при 55-85% от пациентите с остър хепатит С, и може да доведе до сериозни чернодробни заболявания, включително цироза и рак на черния дроб. Хепатит С е водещата причина за чернодробни трансплантации в САЩ.

Симптоми

Повечето пациенти не забелязват симптоми по време на острата фаза. При тези, които развият хроничен хепатит С, симптомите могат да включват:

- умора
- депресия
- проблеми с краткосрочната памет
- рязка промяна на настроенията
- главоболие
- болки в коремната област
- симптоми, подобни на тези на грип

Симптомите често се бъркат и хората могат да живеят с вируса много години, преди да разберат, че са заразени.

Лечение

Лечението на хроничния хепатит С продължава да напредва и в момента се постига ефективност в изчистване на вируса при повече от половината пациенти. Лечението обикновено продължава от 6 до 12 месеца.

Ваксинация против хепатит С

За разлика от хепатит В, за момента не съществува ваксина против хепатит С.